

K sestavku:

„zarubljenih posestev vničevanje po dolžnikih“.

Glavni odbor družbe kmetijske v Ljubljani je podružnici Novomeški, ki ga je prosila, naj bi se potegnil za to, da se ustavi vničevanje zarubljenih posestev po dolžnikih, naznanil dopis c. k. ministerstva pravosodja od 20. oktobra 1870. l. št. 12.317.

Iz tega dopisa je razvidno, da so c. kr. državne pravdnije že večkrat na svojo dolžnost opominjane bile, v tacih slučajih strogo izvrševati postavo. Po tem takem je podoba, da je gori omenjena vloga podružnice Novomeške rešena.

Navedeni ministerski ukaz utegne res prav dober namen imeti, al kaj pomaga, če se zarubljena posestva vničujejo še zdaj ravno tako kakor poprej, ali morebiti še huje, ker c. kr. državne pravdnije le celó malokrat najdejo postavni povod za ostro izvrševanje ministerskega ukaza.

V svojem spisu 10. due u. m., ki so ga „Novice“ v 4. listu objavile, sem pa vničevalcem zarubljenih posestev naše okolice očitno krivico s tem delal, da sem mislil, da nikjer drugod nimajo tacih tovarišev. Al o svojem poslednjem potovanju v Metliko sem se pričal, da naši ljudje so le mojstri-skazi proti mojstrom Metliškega okraja, ki se „velika šola“ za omenjeno razuzdanost sme imenovati. Če naši roparji slišijo, da je v Metliškem okraju neki nakantnik (eksekut), zraven navadnega poškodovanja pohištva, gozda in sadnega drevja, celó rodovitne zemlje na njivi poldrugi do dva čevlja globoko izkopal in prodal, si bodo pač kaj enacega mislili, kakor si je mislil tisti zadolženi grajščak, kateremu se je poročalo, da so njegovi sinovi zvon iz turna grajščinske kapele prodali, ko on ni ničesa več iz grajščine prodati vedel in je rekel: da, zlodja, ni meni kaj tacega na misel prišlo!

C. k. državna pravdnija je sicer omenjeni Metliški slučaj v preiskavo vzela; al sodba o njem še ni izrečena, in Bog vedi, ali ne bode izurjenemu pravdnemu zagovorniku obveljalo, zamorca belega narediti.

Ker je podoba, da si mi kmetovalci sami moramo pomagati, bo po takem pač treba, to stvar v svoje roke vzeti; zato se zaupljivo pred vsem obračamo do naših gospodov državnih poslancev, naj s primerno interpelacijo gospoda ministra pravosodja pripravijo v to, da državnemu zboru k dotični postavi načrt dodatka (novéle) v navedenem smislu v obravnavo predloži.

Novomesto 28. januarija 1877.

Anton Ogulin.

Znanstvene stvari.

Občni zbor Matice slovenske

24. dne januarija.

(Dalje.)

Po prebranem poročilu o delovanju Matičnega odbora vpraša predsednik: ali želi kdo govoriti o njem?

Oglasi se gosp. Jurčič in razklada, da nikakor ni zadovoljen z odborovim delovanjem, ker namesti da bi bili društveniki za lansko leto dobili 7—8 knjig, dobili so le 2, vrh teh res da še 3 zemljevide, ki so zeló dragi, a Slovencem ne tako potrebni kakor knjige. Odbor je imel na razpolaganje 5000 gold., pa jih ni porabil; kdor bi po Matičnih knjigah sodil duševno zmožnost slovenske inteligencije, moral bi reči, da nimamo moči, pa to ni res; v zadnjih 10 letih je dorastlo dokaj

slovenskih talentov, treba je le na delo jih pozvati. Konečno z ozirom na tiskovne stroške „dr. Tomanovega življenjepisa“, ki so zaračunani na 642 gold. 35 kr., očita odboru, da je konkurencijo za tisek Matičnik knjig le na videz razpisal, kajti „narodna tiskarna“ bila bi to knjigo tiskala za 529 gld., zato ni res, da je Blaznikova tiskarna pri vsaki pôli cenejša za 23 kraje, kakor je tajnikovo poročilo se glasilo; zato govornik ponavlja lanski predlog konkurenčne poti.

Gosp. Šolar pobija ugovore predgovornikove in opravičuje delovanje odborovo, rekši, da odbor je storil, kar je storiti mogel in smel po pravilih Matičnih; odborova dolžnost ni, knjig spisovati, ampak ponudnih in za pripravne spoznanih izdati toliko, kolikor jih po denarnem stanu Matičnem sme, na katerega se je lani moralo ozir jemati, ker je prejšnji dve leti mejo pravil presegel. Naj se nam pove, kateri rokopis je odbor neupravičeno zavrgel? Ves svet vé, da Matica rokopise nabira, primerne za tisek odločuje in honorira; zakaj se ne oglasijo gospodje, če res imajo v shrambah materijala za Matico? Zemljevidi utegnejo v vnanji obliki pomanjkljivi biti, — al to obliko si je odbor leta 1869. izbral po mnogostranskem posvetovanju in dopisovanju in do letos ni še nobene graje niti v zboru niti drugje slišal, marveč vé, da se dejansko rabijo.

Gosp. Šuklje ni z zemljevidi zadovoljen, ker so neizmerno dragi in za geografski nauk v šolah nerabljeni; cenejše bi se bilo izhajalo s Stielerjevim ali Kocenovim atlasom.

Gosp. Vilhar (denarničar) pravi, da „Tomana življenjepisa“ zarad tega stane 642 gold., ker je dodana podoba, ki sama stane 60 gold. in je tacih podob še 100 posebej na lični papir se tiskati dalo za prodaj.

Dr. Poklukar: Gosp. Jurčič je očital, da je konkurenca za Matične tiskovine bila le na videz na. To je zgolj le natolcevanje, razžaljivo za odbor, zato ga moram v imenu odborovem resno zavriniti.

Gosp. Klun vpraša prof. Šukljeja: ali bi bil zemljevid Stielerjev ali Kocenov cenejši?

Gosp. Šuklje misli, da, in ponavlja, da Matičin atlant za šole ne bo, ko bi do tega prišlo, da se slovenski atlant va-nje vpelje.

Gosp. Šolar zavrača prof. Šukljejevo mnenje o ceni navedenih zemljevidov in kaže na dotična obširna pretehtevanja leta 1869.

Gosp. Klun se čudi, da eden tako, drug pa zopet drugo trdi: eden zahteva le knjig, pa zopet le knjig, drugi pa potrebo atlantov za šole pripravnih, ter predlaga konec debate. Predlog se sprejme.

Gosp. Praprotnik, ki je že pred želel besede, omeni, da se nikoli poprej ni slišala graja Matičnih zemljevidov in da po takem današnja utegne zadevati le zadnje tri, o katerih se je gosp. Cigale, vrednik atlantov, sam pritožil pri odboru zoper kamnotis Kökeov ter mu je zato odbor tudi 50 gold. odtegnil.

Predsednik dr. Bleiweis naposled razjasnuje nekatere ugovore o odborovem delovanju. Očitanje, da je bila konkurenca za tiskovine Matične le na videz razpisana, imenuje neupravičeno; to kažejo Matični akti; razžaljivo bilo bi to očitanje za odbor, ako ne bi bil g. Jurčič preočitno govoril le „pro domo sua“. Če je v računih o tem oziru kak pogrešek, popravi se lahko, ker račun pride revizorjem v pregled. Prav vsako leto pa odbor ne bode razpisaval dražeb, ker to zadrževalo bi mnogokrat tisek za izdanje že pripravljenih rokopisov; tudi uradi državni, mestni magistrat itd. ne razpisujejo dražeb vsako leto, ampak jih ponavljajo po preteku 3 ali 5 let. Kar se tiče Matičnega atlanta, bila je potreba slov. atlanta leta 1869. soglasno spoznana, ker tako delo more na svetlo spraviti le kak li-